

JAN MÜLLER

Gongur tað eftir viljanum hjá formonnunum í tingbólkinum hjá sambandsflokkinum og fólkaflakkinum, so verður tað ein borgarlig samgonga við fólkaflakkinum og sambandsflokkinum sum grundstúli, ið fer at stjórna landinum, eftir at lögtingsvalið er av 30. apríl.

Hóast tað fyrri almenningin hevur tyktist buldraligt, so var hetta ikki metingin hjá Óla Breckmann, formanni í tingbólki fólkaflaksins:

– Eg havi verið í nógvum samgongum, síðani eg kom upp í politikk í 1974, og samgongustevið hevur verið verri í nógvum samgongum, enn tað hevur verið í hesari, segði Óli Breckmann, sum ikki duldi fyrri, at hann hevði áhuga at halda fram í einari borgarligari samgongu.

Og formaðurin í tingbólkinum hjá sambandsflokkinum, Atli Hansen, var uppfatur meiri opiniskaraður um sínar ynskidreymar um

Høgraflokkarnir leggja upp til blokkpolitikk

Men tað er óvist, um parlamentarisku leiðararnir í fólkaflakkinum og sambandsflokkinum hava samdar flokkar aftanfyrri tað, teir bóru fram í sjónvarpinum mikukvøldið

samgongufelagar:

– Eg havi avgjørt einki ímóti, at vit í sambandsflokkinum halda fram í einari samgongu saman við fólkaflakkinum, har vit reka borgarligan politikk, segði hann.

Tá Jóannes Hansen, samfelagsfrøðingur, sum var í sjónvarpsstovuini saman við politikanum, staðfesti, at tað hevur ikki verið vanligt, at flokkarnir undan valinum melda so greitt út um samgongu ynskini, dró Óli Breckmann eitt sindur í land og minti á, at hansara flokkur er ein sjálvstýrisflokkur, og at tað fór at vera trupult við borgarligu samgonguni, um sambandið fór at vera so svart, at tað ikki fór at vera talingur um nakra yvirtøku.

Nýggjar tíðir og nýggir síðir

Omanfyri nevnda kom fram, tá tað í sjónvarpsrøðaskiftinum mikukvøldið varð víst á, at tað má roknaast við, at flokkarnir í valstríðnum fara at geva til kennar,

hvønn teir vilja hava til lögmann og harvið politiskan leiðara í samgonguni, eftir at valið er av.

Nýggja stýrisskipanarlógin sigur, at flokkarnir beinanvegin eftir valið skulu siga lögtingsformanninum frá, hvønn teir vilja hava til lögmann, og tí er náttúrligt, at flokkarnir í valstríðnum boða frá, hvønn teir vilja hava.

Hesin veruleikin fer ivaleyst at hava við sær, at spurningurin um lögmansevni verður meiri sentralur í valstríðnum, enn hann áður hevur verið í Føroyum.

Fólkaflakkin og javnaðarflokkurin hava boðað frá, hvørjir eru lögmansevni hjá teimum, og tað kann roknaast við, at hinir báðu stóru flokkarnir fara at spæla út skjótt. Higartil hevur tað verið tikið sum givið, at Edmund Joensen, lögmaður, fór at verða lögmansevni hjá sambandsflokkinum, men nú er støðan meiri ógreidd. Um sambandsflokkin verður nýggjan formann í vikuskiftinum,

so verður hesin ivaleyst lögmansevni hjá flokkinum, men formaðurin fær ikki rúma tíð at vísa síni leiðaraevni, áðrenn nýggjur lögmaður skal setast.

Samstarva um sjálvstýrið

Undir orðaskiftinum í sjónvarpinum varð Heini O. Heinesen biðin um at geva sítt boð uppá komandi lögmann, men hann var eitt sindur ullintur:

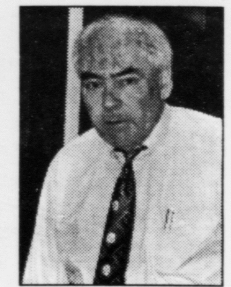
– Eg eri formaður í flokkinum, og eg haldi, at eg eri eitt minst líka gott boð upp á lögmansevni, sum hinir, ið hava bjóðað seg fram, men eg havi ikki tikið støðu til, um eg taki av, um tjóðveldisflokkurin fær møguleikan, ella um eg fari at lata onkrum øðrum sessin, segði formaðurin í tingbólkinum hjá tjóðveldisflokkinum, sum annars helt, at tað hevði verið upplagt, at samgongu samansetingin, sum var í valskeiðinum 1974-78 og 1978-80, verður tikin uppfatur. Tá vóru tað tjóðveldisflokkurin, fólkaflakkin

og javnaðarflokkurin, sum hevði lögmannin, ið vóru í samgongu saman:

– Mótsatt hinum stóru flokkunum hevur tjóðveldisflokkurin ongantíð átt lögmansevni, og nú haldi eg, at tað hevði verið upp á sítt pláss, at vit fingur lögmannin í einari samgongu, har aðalmálið vóru víðurskiftini við Danmark. Vit vilja hava einar frælsar Føroyar, fólkaflakkin tosar um radikalt sjálvstýri, og javnaðarflokkurin tosar um sjálvstýri fram ímóti loysing, so har skuldi verið nógv at samstarva um, segði formaðurin í tingbólkinum hjá tjóðveldisflokkinum.

Teir smá í lyklastøðu

Jóannes Hansen, samfelagsfrøðingur, vísti á, at í valstríðnum verður tað sera áhugavert, hvat teir smáu flokkarnir fara at siga um lögmann og samgongu, tí tað er sera nærliggjandi, at atkvøðurnar hjá Kristiliga Fólkaflakkinum, Miðflokkinum, Sjálvstýrisflokkinum og Verkamannafylkingini

verða avgerandi, tá lögmaður skal tilnevast.

Bara ein av teimum smáu hevði eitt boð upp á eina samgongu:

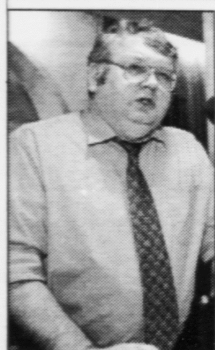
– Mær dámar ikki hasa amerikaniseringina av valstríðnum, sum tit leggja upp til við at tosa um lögmansevni longu nú í staðin fyrri at tosa um politikk, men eingin ivi skal vera um, at vit ynskja at koma í eina samgongu saman við Tjóðveldisflokkinum og Javnaðarflokkinum, segði L. Apol, nývaldi formaðurin í Verkamannafylkingini.

Helena Dam á Neystabø, Lassi Klein og Jenis av Rana boðaðu frá, at teirra flokkar fara ikki at taka støðu til, hvønn tey ynskja til lögmann, fyrr enn valið hevur verið og veljarin hevur talað.

Jógvan Sundstein, fyrrv. formaður fólkaflaksins og fyrrv. lögmaður:

Valið stendur millum fólka- og javnaðarflokk

Hetta verður eitt val, um tað verður Anfinn Kallsberg ella Jóannes Eidesgaard skal vera lögmaður í eini komandi landsstýri sigur Jógvan Sundstein, sum heldur fríggjartíð hjá Óla Breckmann til sambandsflokkin vera sera óheppið og als ikki í tráð við avgerðina á landsfundinum herfyri, tá avgjørt varð at leggja meira á sjálvstýrisleið

JAN MÜLLER

Fríggjartíð hjá oddamanni fólkaflaksins Óla Breckmann til sambandið fyrri opnum glugga í SVF mikukvøldið er ikki fallið í góða jørð millum allar fólkaflaksmenn. Ein teirra, sum heldur, at hesi orðini vóru sera óheppin, er Jógvan Sundstein, fyrrv. lögmaður og formaður fólkaflaksins.

A landsfund floksins herfyri varð gjørt av, at flokkurin skuldi leggja seg meira á sjálvstýrisbóg.

– Hesin nýggi boðskapurin hjá Óla Breckmann er ikki í tráð við tað avgerðina, men tað kann kanska ugga eitt sindur, at hann seinni í sendingini háladi eitt sindur í land.

Jógvan Sundstein sigur annars, at valið komandi fer

at standa millum fólkaflakkin og javnaðarflokkin. –Tað eru hesir báðir flokkar, sum koma at kappast til valið. Fólkaflakkin hevur sum miðleingjan í føroyskum politikk móguleikan at formidla eitt samarbeiði til allar síður – sum sjálvstýrisflokkur til bæði tjóðveldis- og javnaðarflokkin og teir smáu flokkarnar – og sum ein moderatur konservativur flokkur eisini at formidla eitt samarbeiði til allar flokkar, har eisini sambandsflokkin. Tí haldi eg, at fólkaflakkin hevur ein góðan móguleika at standa á odda fyrri einum landsstýri ella at standa einsamallur í Tinganesi.

Jógvan Sundstein sigur, at javnaðarflokkurin hevur ein tilsvandandi góðan mugu-

leika at formidla eitt samarbeiði, tó at hann ikki kann formidla sjálvstýrissíðuna so væl sum fólkaflakkinur eigur at kunna, tí hann liggur hóast alt eitt sindur nærri sambandinum. Men sum

ein moderatur sosialistiskur flokkur kann hann formidla nokk so langt yvir um miðjuna.

Tað er tí teir báðar flokkarnar, sum valið kemur at snúgva seg um, og lög-

maður í Føroyum eftir valið verður antin Anfinn Kallsberg ella Jóannes Eidesgaard.

Jógvan Sundstein heldur ikki, at tjóðveldið kemur í somu støðu og so slættis ikki sambandið. –Sambandsflokkurin er alt ov bundin av at vera sambandsiskur. Og hann hevur eitt ella annað í sær, sum ger, at hann er øgiliga trupul at samarbeiða við. Har eru nakrir innbygdur trupulleikar í mentalitetinum í hasum flokkinum.

Fyrrv. lögmaður sær helst fólkaflakkin einsamallan í Tinganesi men sær annars eina samgongu millum fólkaflakkin, tjóðveldisflokkin og smærri flokk. Hann útilokar tó ikki eina samgongu millum javna-

ðarflokkin, fólkaflakkin og ein triðja flokk.

(Lesið eisini samrøðu við Jógvan Sundstein í leygardagsblaðnum, har hann m.a. nemur við leiðsluspurningar í fólkaflakkinum og um óheppnu avleiðingarnar fyrri fólkaflakkin av úttalilsum Óla Breckmanns.)

